

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

V. Liefde tot den Even-naesten.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

V. CAPITTEL.

Liefde tot den even Naesten.

DE Liefde des Naesten wort gheboren door de Liefde Godts, ende de liefde Godts wort gevoedt door de Liefde des Naesten: seyde eertijs den Heyligen Paus (a) *Gregorius*. Want hoe sal iemant oprechtelijck Godt beminnen, ende sinen Naesten niet beminnen; daer sinen Naesten soo feer bemint wort van Godt, ende dese Liefde soo strengelijck van Godt belast wort; Of hoe en sal de liefde Godts niet gevoedt worden door de Liefde des Naesten gemerckt dat het aen Godt gheschiet, dat aen den Even-naesten geschiet; gelijk *Christus* geleert heeft, ende alle wercken van Liefde des Naesten, oock Liefde tot Godt zijn, ist dat wy die bequamelijck tot Godt stieren.

IOANNA en heeft niet min onbroken aen dese Liefde, als aen de Liefde tot Godt: want sy is in alle manieren besorght gheweest, om haeren Naesten soo in geestelijcke als lichamelijcke noodigheden te helpen, om sich te verheughen in sijn goet, als in haer eyghen; om sich te bedroeven in sijn quaet, als in haer eyghen; ende om hem behulpsaem te zijn, al waer zy konde. Hier in groot voetsel vindende van haere liefde tot Godt: ghemerekt dat sy door Godts liefde dede, al wat sy voor den Naesten gheschieden heeft. Wy hebben hier van merkelijcke staeltiens aen-gewesen in't eerste Deel: maer sullen hier noch andere by-brenghen. Konnen wy soo hoogh niet opklimmen inde Goddelijcke liefde, als

B b 2

IOAN-

(a) *In Iob lib. 7. cap. 10.*

JOANNA geklommen is, by gebreck van soo sonderlinghe gaven des Hemels, die zy buyten andere bekomen heeft; wy sullen beter haer kunnen involgen inde liefde des Naesten, waer tõe foodanighe gaven niet noodigh en zijn.

Ghelijck sy in haer kintheyt yverigh was om te leeren het ghene Godts-dienst aengaet: soo was sy oock begeerigh om andere deelachtigh te maken, van dat sy dies aengaende wist. Ter schole gaende was sy onder andere Dochterkens als eene forghvuldighe Moeder: dese onderwijfende inde oeffeninghen van godtvruchtighe wercken, ende in die teere hertekens de goddelijcke liefde ontstekende. Waer van sommighe naderhant beleden hebben, dat zy in haer jonckheydt van JOANNA gheleert hadden, 't ghene haer altijt is by gebleven.

Ontrent den ouderdom van elf jaren, leerde zy singhen, ende op de Clave-cimbel spelen: ende by dese gheleghentheydt sprack zy meermael met eenen Italiaenschen jonghelijck: die haer niet qualijck en beviel, mits dat hy gheneghen was tot Godtvruchtighe onderhoudinghen. Ende desen Ionghelinc bevont, dat de samen-spraccke met IOANNA seer profijtigh was, aen sijn siele; ghemerckt dat die gemeynelijck liep op de verachtinge der wereltsche ydelheyt. Vande welcke hy door hare samen-spraeken soo afkeerigh wiert, dat hy voor eerst seer kerkelijck is gheworden, daer naer sijne mede-ghefellen oock dusdanighe ghemaect heeft, ende ten lesten sich begeven heeft tot den Religieusen staedt inde Orden der Minder-broeders. Desen, vele jaren in Spagnien verkeert hebbende, ende naer Nederlant overkomende in't jaer 1663. verlanghe om JOANNA sijne alder-grootste weldoenster, ghelijck hy

hy die noemde , ende naer Godt de oorfaecke van fijn aldermeeste gheluck, te vinden , ende te spreekén: 't welcke hy oock ghedaen heeft.

Woonende te Chimey by haeren Cosijn als sy noch jonck ende wereldtsch was , verstont sy dat in dat huys jemandt was , die in eenighe jaeren niet ghebiecht en hadde , al-hoe-wel fijn leven quaet ende schandelijck was : J O A N N A heeft ghetracht met Gheestelijcke redeninghen fijn versteent herte tot Godt te beweghen , ende heeft het haest ghetroffen.

Eenen sekeren dienst-knecht van haeren Vaeder , seer gheneghen tot steelen , was bevonden op 't feyt : tot den welcken sy foodaenigh medelijden hadde , dat sy van Godt verfocht in haere handen ghestraft te worden , om te voldoen voor de plicht van desen knecht , die sijne handen verdoemelijck misbruyckt hadde. Sy is verhoort: want beyde haer handen vanden haeyr-worm soo fellijck aenghevat wierden , datse allensins onghebruyckelijck waren , ende ses of seven maenden langh in doecken moesten ghebonden worden. Haer wierdt ghevraeght , hoe dit ellendigh quâet haer was overghekomen , ende sy antwoorde , dat Godt misschien haer die quaele hadde toe-ghesonden , om datse te sinnelijck inde handen gheweest was. Aldus bedeckende haere liefde en medelijden tot een ander.

In d'Octave vanden Heylighen *Ignatius* , die sy altijdt haeren H. Vaeder noemde (want sy nu Geestelijck gheworden was ,) denckende hoe dat desen Heylighen tot bekeeringhe van een wulps Ionckman , tot den hals in vervroesen waeter ghestaen hadde : wenschte sy erghens dierghelijcke

gheleghentheydt t'ontmoeten, om haere Christelijcke liefde tot de sondaren te bewyfen. Haer wiert aenghebrocht, hoe dat twee Ionckers van haere kennisse, twistigh zijnde, malkanderen tot een Lijf-ghevecht of duël uyt-eyschten, ende onverfoenelyck waren. Hier hadde IOANNA de voorghemelde gheleghentheydt, die sy oock waerghenomen heeft: want sy heeft gheheel den nacht in 't ghebedt overghebrocht voor dese twistighe. Doch 's morghens verstaende dat dese ghemoederen even hertneckigh bleven, heeft sy by haer ghebedt eene harde ende langhduerighe discipline vervoeght: waer naer terstont de ghewenste versoeninghe ghevolght is, tot haere overgroote blijdschap, met dancksegginghe over de ghenade die Godt aen die Sielen ghedaen hadde.

Wederom verstaende dat eenen van haer naeste maeghschap in duël ghevochten hadde, weende sy over dese sonde soo dapperlijck, dat het niet te beschryven en is.

Daer-en-boven hoorende dat eene ghetrouwde vrouwe oneerlijck leefde, heeft sy dese leelijke sonden in haer eyghen lichaem by nacht soo vinnighlijck gestraft, datse grouwelden, die 's morghens de ghesteltenisse van haere kaemer aensaghen: ghelijck sal verhaelt worden in 't achtste Capittel van de lijf-kastijdinghe. Sy soude haer lichaem ghedoodt, ende alle haer bloedt uyt de aderen gheslaghen hebben, om de onkuyscheyde van haeren Naesten uyt te wasschen, ten waerfaecken dit haer verboden hadde geweest. Gemerckt dan dat sy niet voorder en mocht bloedt storten over dese sonden, en hiel niet op van de

de felve met haere traenen te beweenen, by daeghen, ende by nachten: wenschende haer leven lanck dese sonden in eene wildernisse te beschreyen, op dat Godt verfoent, en niet meer vergramt en soude worden. Dit ghevoelen ende medelijden ten opficht vande sonde der onfuyverheydt, was soo groot, ende soo langhduerigh, dat het uyt merghelde alle de krachten haers lichaems, ende de doot veroorsaect soude hebben, ten waer dat Godt sonderlinck dit ghevoelen ghemaetight hadde.

Verstaende van haeren Biecht-vader dat'er eenen Geus ghevanghen was, die eenen doot-slagh ghedaen hadde, ende haest moest gherecht worden: wierdt sy te samen van hem vermaent om te bidden voor sijne bekeeringhe tot het waerachtigh Gheloof, ende Salige doot. 'Twas haer genoech gheseyt: want sy vlamde naer foodanighe wercken. Soo dan, by de lijf-kastijdinghen die haer toegelaeten wierden, vervoeghde sy vierighe ghebeden, ende noch vierigher wenschen: want sy wenschte met den Heylighen *Laurentius* (wiens Feest-dagh alsdan gheviert wierdt) op eenen vierighen rooster teligghen, voor de Saelicheydt van die Siel. Verscheyde Gheestelijcke personen waeren besigh om dit Heyligh werck te weghe te brenghe: maer den doot-slagher bleef even hertneckigh in sijne dolinghen, ende *IOANNA* badt voor hem dies te vierigher, soo dat ten lesten den Misdaedighen tot kennisse en belijdenisse van de waerheyt gekomen is, te weten des nachts voor sijne doot. Sy ghebenedijde Godt over dese bekeeringhe, maer hadde reden om te vreesen voor sijne volherdigheydt: midts dat den Beul, die een ketter was
hem

hem konde vertwijfelen ende af-trecken van het heyligh Gheloof. Oversulckx vertrock sy haer naer de Kercke om voor hem te bidden, als den tijdt naeckte van sijne doot: ende sy verstont van Godt dat den Misdaedighen krachtelijk vanden Hemel gheholpen wierdt, om gheluckelijk te door-komen alle perijckelen, soo van inghevinghe der menschen, als aenvechtinghen des duyvels. Luttel tijdt hier naer schein sy de siele t'aenschouwen als op-ghenomen vande Goddelijcke Majesteit; ende verstont van haeren Enghel Bewaerder datse behouden was. Waer over sy Godt bedanckte ende vande Kercke naer huys keerende, hoorde sy uyt het volck dat haer te ghemoet quam, dat hy seer Godtvruchtelijk inde belijdenisse des Gheloofs gestorven was.

Alswanneer sy verstont dat eenen jonghelinck die den Gheestelijken staedt aen-genomen hadde, in perijckel was vanden selven te verlaeten: heeft sy hem gheholpen met haere ghewoonelijcke middelen, soo langh biddende, tot dat dese bekorin-ghe overwonnen was: ende den jonghelinck is tot de doot stantvastigh ghebleven.

Even seer was sy besorght om te helpen alle die in staedt van doot-sonde waeren, soo met bidden, als met lijf-kastijdinghen; versoeckende oorlof om die menighvuldelijk te ghebruycken: want haere begheerte van soodaenighe menschen te helpen onmatigh was. Sy wenschte hondert duyfende lichaemen te hebben, om in alle dese te lijden, tot beternisse ende saligheydt der Sondaren: doch midts dat dit niet wesen en konde, offerde sy haer selven, om alle den tijdt haers levens, in haer lichaem swaerlijck uyt dit opsicht te lijden.

Haere

Haere liefde tot de lijdende zielen des Vagheviens was oock seer groot; want sy offerde haer selven dickwils aende Goddelijcke rechtveerdigheyt, om voor dese zielen te lijden, al wat lijdelyck is. Naer den slag van Calloo wierdt sy vande weerdighe Agnes besonderlijck versocht tot dit werck van liefde: want dese tot haer seyde, sekerlijck te weten, dat aldan vele zielen der soldaeten, die't leven aldaer verloren hadden, desen bystant van doen hadden. Waer toe JOANNA vlijtigh zijnde, heeft de vijftien nae-volghende daegen, besondere voldoeninghen kloeckelijck aen-ghenomen, ter eeren vande vijftien Bloedt-storinghen Christi: ende heeft van Christus verstaen, dat hier door vele sielen ghetroost ende gheholpen waeren.

Sy was even vlijtigh om haeren Naesten die noch leefde vermaeck aen te doen, als-wanneer sy verhopte hier door jemandt tot Godts liefde te trecken: dat haer dickwils seer wel gheluckt is. Eenen Priester in kercklijcke weerdigheyt ghestelt, versochteens van IOANNA, datse tot vernoeghen van't gheselschap een Liedeken soude singhen: waer toe sy haer ghewilligh thoonde: want haere Liedekens als pylen waren om de herten te treffen, ende tot de liefde Godts te verwecken. Sy begon dan te singhen: ende raeckte het herte van desen Priester soo dapperlijck, dat hy niet alleenlijck en is uyt-geborsten in tranen, maer, door weemoedigheyt des ghemoedts, voor alle die daer tegenwoordigh waeren bekende, dat hy geestelijck zijnde, niet ten rechte Godt lief en hadde, ende diende, soo hy behoorde. Diergelijcke ghevalen zijn menighvuldigh gheweest.

Aen IOANNA s'nachts besigh zijnde met bid-

Cc

den

den, wierdt eens verthoont hoe dat op den selven tijdt eene sekere gheestelijke dochter, die den selven Biecht-vader hadde sittende op enen stoel in haere kamer, met vremde bekoringhen ghequollen wierdt: ende hoe eenen swarten duyvel quam sitten op de slincke schouder van dese dochter. IOANNA voor dese beladen, heeft met den eersten dit ghesicht aenden Biecht-vader kenbaer ghemaeckt, om door hem alle onghelyal van dese siele te verhoeden. Den Biecht-vader heeft dese dochter terstont ontboden, ende uyt haer verstaen, alles soot te wesen, ghelijck IOANNA aen ghebrocht hadde, te weten, dat sy dien nacht was op gheweest, groote onruste ende grooten strijd gheleden hadde, ende op haere slincke schouder yet ghesallen was, dat haer leer ontstelt hadde. Aldus is dese siele door het tog doen van IOANNA ende door den Biecht-vader spoedelijck gheholpen gheweest.

De teerheydt van hare liefde was soot gevoelijck, datse gheen en twist, besonderlijck onder de vrienden en konde vendraeghen. Sy en was niet gherust, oft moest met alle middelen de twistighe vereenighen; eerst met soete redeninghen, ende indien sy aldus tot haer voornemen niet en konde ghemaecken, oock met straffe woorden: niet ophoudende voor datse de ghewenschte uyt komste sagh. Sy merckte eens, dat jemandt op haer verstoort was: ende al hoe wel sy hier toe gheene reden ghegheven en hadde, was nochtans soot ongherust datse scheen niet te kunnen leven, sonder verfoeringhe bekomen te hebben. Was veendigh om haer selven te verootmoedighen: maer vreesde niet reden, dat eene ghemeyne verootmoedin-

ghe dan gheoorde persoon meer soude verbit-
 teren. Wat dan ghemaect is sy heeft voor ghe-
 nommen een seer groote en ongemeyne verootmoe-
 dinghe by te bringhen. Ende hi en ceest begheven-
 de tot het ghebedt, door hem welck sy van Godt
 verhoert dat sine Majesteit dat herre vermorwen
 wilde, is sy u ghelustoorde gaen vinden, ende vals-
 lende plat ter aerde voor hare doeten, seyde Ick
 hebbe gemerckt dat er eenige verorentheit is tusschen
 ons! bidde dan, dat ghy my vergeven wilt, ist dat ick
 door myne onoorischthigheyt oorsaecke wint stoorlinghe
 gheghaven hebbe! Ick en hebbe her niet weeten ghe-
 daen. Ick ons docht ik op nter mederpeysen, maer allast
 in de Heylige Wonden Christi verborghen abysmal

Sy hadde eens verstaen, dat erghens eene doch-
 ter vanden dijnvel trouwelijk ghequollen wierdt
 niet sonder naedencken, dat sy vanden boosen
 gheeft beseten was. Om dese te helpen heeft sy
 sich aen Godt opghedragen, om self te liiden
 dit verdriet. In gheval dit konde dienlich welen
 tot saelghelyck van dese dochter, nochtich **N**

haeren te ver van andere te helpen gingh soor
 verre, dat sy haer met menighvuldighe tranen als
 van een groote faute beschildighde, als sy achter-
 dencken hadde van in dit stuck erghens niet ver-
 onachtfaemt te hebben. Ick en durf al dan den heyl-
 ighen Confinuie niet ontfanghen, rest ooffactie
 dat Christus soo vlijtigh geweest is om, uyllicschot
 des mensch tyt den Hemeel te komen, wertsvoorwil
 beeft sy inde liefde tot den Naesten volkomenlijck en
 soght te volgen. Dit geeft sy in haere schrift te kome-
 nen met dese woorden. Ick hebbe den siele, of hilsig
 alle siele in lief hadden, ghelick Ghy bidde. Ick hebbe vil
 ende dat ick dat kande maecken! Ick en wille myn

204 *Vijfde Capittel, Liefde tot den even-naesten.
selven voor de Sielen niet spaeren, als ghy u selven
daer voor niet ghespaert en hebt.*

Sy was overfulckx den algemeynen toevlucht van een jeder, soo in 't lichaemelijk, als in 't Gheestelijk, ende noyt en verveelde haer den Even-naesten te helpen. Soo datse waerlijck mocht segghen 't ghene den Apostel (a) Paulus vol van de selve gheseyt heeft; *ick sal gheerne gansch be-
steedt worden, en noch meer als gansch, voor uwe
Sielen.*

Ick sal hier onder in 't derthienden Capittel noch voorder spreekken van haere liefde des Naesten, verhandelende haer medelijden ende Bermhertigheydt. (a) 2. *Corint.* 12. 15.

V I C A P I T T E L.

Misachinghe des werelts.

NU komen wy voorder tot eenighe andere deughden, met de welke zy verçiert is gheweest: ende fullen voor eerst aenvatten de Misachinghe des werelts.

Men kan lichtelijck bespeuren, hoe af-keerigh vande werelt dat dese uytverkoren siele geweest is, die van jonckx af soo brandigh was inde liefde tot Godt. Ten staet niet t' samen, inde stralen van het sonne-licht, ende inde duysternissen te wandelen; hitte ende koude strijden teghen malkanderen; aldus strijden oock de liefde Godts, ende de liefde des werelts: want sy onversoenelijcke vyanden zijn, ghelijck den Heylighen (a) *Jacobus* getuyght. Wat liefde dan konde JOANNA hebben, tothet gieraet des

(a) *Iacob* 4. 4.